

УКРАЇНА НА СВІТОВОМУ РИНКУ БАШТАННИХ КУЛЬТУР

Бойко Людмила Олександрівна

к.с.-г.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон

Кривенко Дмитро Сергійович

здобувач вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон

Найважливішим завданням агропромислового комплексу України є забезпечення населення повноцінними та якісними продуктами харчування. Значне місце у реалізації цього завдання належить баштанництву – підгалузі рослинництва. За останні десять років в галузі баштанництва України відбулися негативні зміни, які унеможливили виробництво й постачання баштанних культур у достатній кількості та в широкому асортименті. Основними причинами такого стану є низька якість продовольчих баштанних культур, відсутність умов для належної післязбиральної доробки, зберігання, висока собівартість продукції внаслідок технологічної відсталості галузі. Крім того, баштанництво залишається однією з трудомістких галузей сільського господарства, що обумовлює низький рівень його економічної ефективності [1].

За даними FAOSTAT, кавун вирощують у більш ніж 130 країнах світу, загальні площі під ним складають 3,5 млн га. Близько 78% з них зосереджено в Азії, 9,4% - в Європі, 7% - в Америці та Африці.

Починаючи з 2014 р., виробництво кавунів в Україні скоротилося на 6,9% (рис.1.). У 2019 р. країна посідала 27 місце порівняно з іншими країнами з виробництва кавунів на рівні 382,5 тис. т. Україну випередив Малі, який посів 26 місце з 399,3 тис.т., а очолив рейтинг Китай із 63 млн 955,8 тис. т у 2019 р., зростання на 1,5% порівняно з 2018 р. Виробництво динь в Україні з 2014 р. скоротилося на 6,3%. У 2019 р. країна посіла 25 місце, порівняно з іншими країнами виробниками динь – 99,5 тис. т., Україну випередив Туніс, який зайняв 24 місце на рівні 103,1 тис. т, а Китай знову лідер з 12 млн 961,4 тис. т. на рік [2].

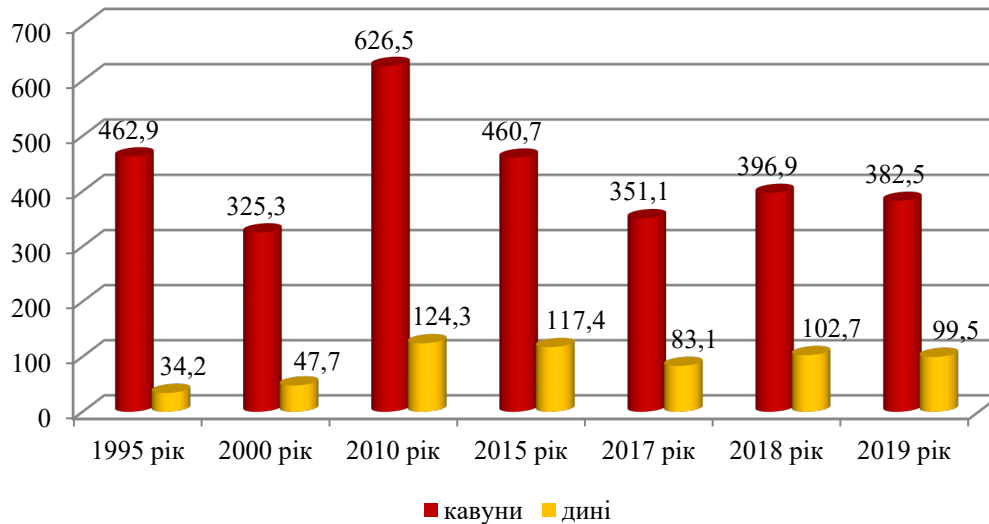

Рисунок 1. Виробництво баштанних культур в Україні, тис.т

З 2014 р. врожайність кавунів в Україні зменшилася на 2,8% у порівнянні з попередніми роками. У 2019 р. врожайність солодкої ягоди склала 81,9 т/га і країна посіла 109 місце в рейтингу цього показника серед виробників. Україну випередила Намібія, яка посіла 108 місце з 88,6 т/га, а очолила рейтинг Гайана із 90,4т/га. (рис.2).

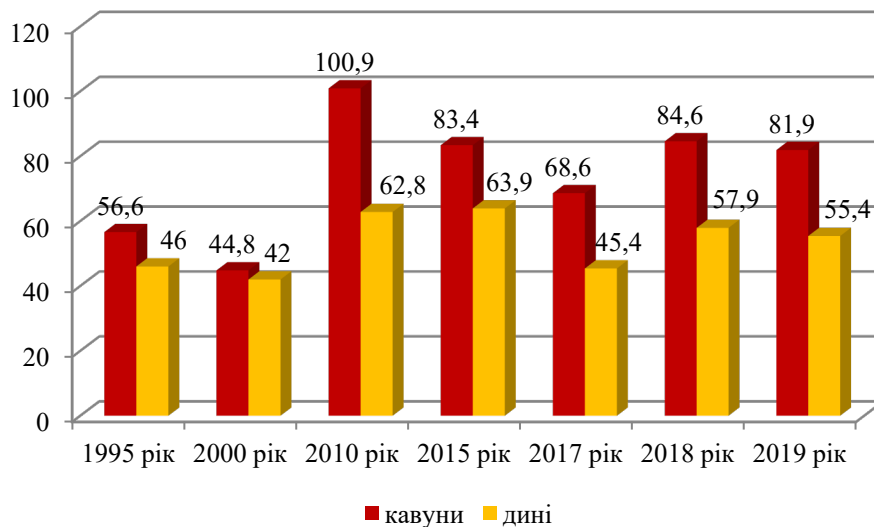

Рисунок 2. Врожайність баштанних культур в Україні, т/га

З 2014 р. врожайність дині в Україні знизилася на 4,9% у порівнянні з аналогічним періодом попередніх років. У 2019 р. країна посідала 88 місце серед інших країн по врожайності динь – 55,3 т/га, Україну випередила Куба, яка зайняла 87-е місце із 75,7 т/га, а очолює рейтинг Кіпр із 722,2 т/га.

Україна входить до числа 25 експортерів світу, а експортує не більше 5-7% вирощених своїх кавунів. Найбільші обсяги їх були реалізовані у 2010 р., коли в

сусідніх країнах Румунії та Росії був дефіцит - понад 40 тис т, потім продажі значно скоротились, незважаючи на відкриті можливості зони вільної торгівлі. Попередній рекорд експорту, встановлений у 2018 р., був перевищений відразу на 87%, а минулорічний показник експорту - в 2,3 рази. Традиційно, основний обсяг експорту припадав на кавун, водночас як експорт дині становив всього близько 2 тис. тонн. Однак і обсяг експорту дині також був рекордним. Різке зростання експорту кавуна і дині з України в 2020 р. стало можливим завдяки сприятливому збігу обставин на ринку для українських постачальників. Високі ціни на кавун і диню в ЄС, збільшення обсягів виробництва баштанних в Україні та зниження обсягів виробництва кавуна і дині в Росії, дали змогу українським експортерам наростити поставки. Україна, маючи величезний потенціал, сприятливі кліматичні умови, дешеvu робочу силу може стати одним із головних експортерів баштанної продукції на світовому ринку [3-5].

Список літератури

1. Лимарь В.А., Шашкова Н.І., Шабля О.С., Холодняк О.Г. Шляхи інноваційного розвитку галузі баштанництва на півдні України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. «Серія економічні науки»*. 2020. № 38. С.18-24.
2. NationMasterSource:FAO.[URL:https://www.nationmaster.com/nmx/timeseries/ukraine-watermelons-production](https://www.nationmaster.com/nmx/timeseries/ukraine-watermelons-production)
3. Boiko, V., Kwilinski, A., Misiuk, M., & Boiko, L. (2019). Competitive advantages of wholesale markets of agricultural products as a type of entrepreneurial activity: the experience of Ukraine and Poland. *Economic Annals-XXI*, 175(1-2), 68-72, doi:<https://doi.org/10.21003/ea.V175-12>
4. Бойко Л. О. Пріоритети розвитку підприємництва зі створенням інноваційних продуктів. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 41–47. DOI: [10.32702/2306-6792.2020.15.41](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.15.41)
5. Бойко В.О., Бойко Л.О. Сучасні підходи до визначення поняття «конкурентоспроможність аграрних підприємств». *Фінансовий простір*. 2019. № 3(35). С. 23–31. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(35\).2019.190153](https://doi.org/10.18371/fp.3(35).2019.190153)